

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

MIKÄ SEPSIS ON?

SEPSIS ON TILA, JOSSA ELIMISTÖ REAGOI TULEHDUKSEEN JA TÄMÄ PUOLUSTUSREAKTIO VAHINGOITTAÄ KEHON OMIA KUDOKSIA JA ELIMIÄ. SEPSIS VOI AIHEUTTAA SOKKITILAN, USEIDEN ELINTEN TOIMINTAHÄIRIÖITÄ JA JOPA KUOLEMAN - ERITYISESTI, ELLEI SITÄ TODETA AJOISSA JA HOIDETA ASIANMUKAISESTI.

TIETO PELASTAA IHMISHENKIÄ.

LUE LISÄÄ SEPSIKSESTÄ:

WORLDSEPSISDAY.ORG

Tietoisku 1/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

MAAILMANLAAJUINEN TERVEYSKRIISI

47 000 000 - 50 000 000
tapausta vuosittain

Yli 11 000 000 kuolee - **yksi**
kuolema **2,8** sekunnin välein.

Sepsiksestä selviytyneille voi
tulla **elinikäisiä** haittoja

Maailmassa joka **viides**
kuolema liittyy sepsikseen.

Tietoisku 2/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

SEPSIKSEN TAVALLISIMMAT SYYT

Aivokalvontulehdus

- Tulehdus, jonka aiheuttaja jää tunnistamatta
- Virukset, kuten koronavirus (SARS-CoV-2)

Iho- ja
pehmytkudosinfektiot

Keuhkokuume

Katetreihin liittyvät
infektiot

Verenkierrossa leviävä
tulehdus

Virtsatieinfektiot

Vatsan alueen infektiot,
kuten

- Umpilisäkkeen tulehdus
- Bakteerin aiheuttama ripuli
- Sappirakon tulehdus

Tietoisku 3/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

NÄMÄ OIREET VOIVAT OLLA MERKKEJÄ SEPSIKSESTÄ

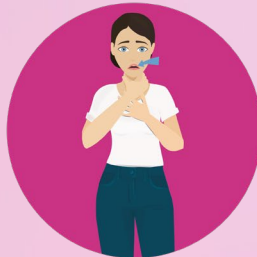
Sekavuus tai sammaltava puhe

Ei tule virtsaa

Pelko, että kuolee

Selittämätön hengästyminen

Ihon kirjavuus tai värimuutokset

Särkyä lihaksissa tai horkkamainen vapina

Tietoisku 4/21

Jos tunnistat itselläsi jonkin näistä oireista, hakeudu viiveettä sairaalapäivystykseen

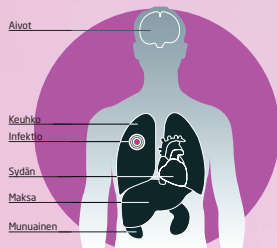
Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

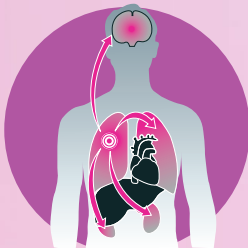
KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

SEPSIKSEN FYSIOLOGIA

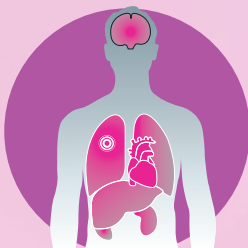
Paikallisesta tulehduksesta koko kehon häiriötilaan

Sepsis syntyy kun aluksi yhteen paikkaan rajoittunut tulehdus, kuten keuhkokuume tai vakava ihotulehdus, laajenee koko kehon tulehdustilaksi paikallisten puolustusmekanismien ylikuormittuessa. Bakteerit ja niiden tuottamat myrkyt eli toksiinit saavat aikaan voimakkaan koko kehon laajuisen puolustusreaktion.

Sepsis

Mikrobia vastaan käynnistynyt puolustusreaktio eli immuunivaste voi olla niin voimakas, että elimistö ei pysty pitämään sitä hallinnassa. Säätelemätön immuunivaste voi näin johtaa kudosten ja elinten vaurioihin. Se tunnetaan nimellä sepsis.

Septinen sokki ja usean elimen toimintahäiriö

Sepsikseen voi liittyä sydän- ja verenkiertoelimistön vakava toimintahäiriö, joka johtaa verenpaineen äkilliseen laskuun. Tällaista tilaa kutsutaan septiseksi sokiksi. Useat elimet lakkaavat toimimasta yksi kerrallaan tai yhtä aikaa. Usean elimen samanaikainen toimintahäiriö, monielinhäiriö, johtaa usein kuolemaan.

Tietoisku 5/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

RISKIRYHMIÄ

Kuka tahansa voi saada sepsiksen, mutta osalla ihmisistä on sille lisääntynyt alttius

Henkilöt, joilla on pitkäaikaissairauksia, esimerkiksi keuhkosairaus, maksasairaus tai sydän- ja verenkiertoelimistön sairaus

Henkilöt, joilta puuttuu perna

Henkilöt, joiden immuunijärjestelmä on heikentynyt joko sairauden (kuten AIDS- ja diabetes) tai lääkityksen takia

Alle 1-vuotiaat lapset

60 vuotta täyttäneet

Tietoisku 6/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

ENNALTAEHKÄISY PELASTAA IHMISHENKIÄ Estä infektio- Estä sepsis-Pelasta ihmishenkiä

Rokotukset

Puhdas vesi

Käsihygienia

Estä sairaalainfektiot

Turvalliset
synnytykset

Tietoisuus

Tietoisku 7/21

Global
Sepsis
Alliance

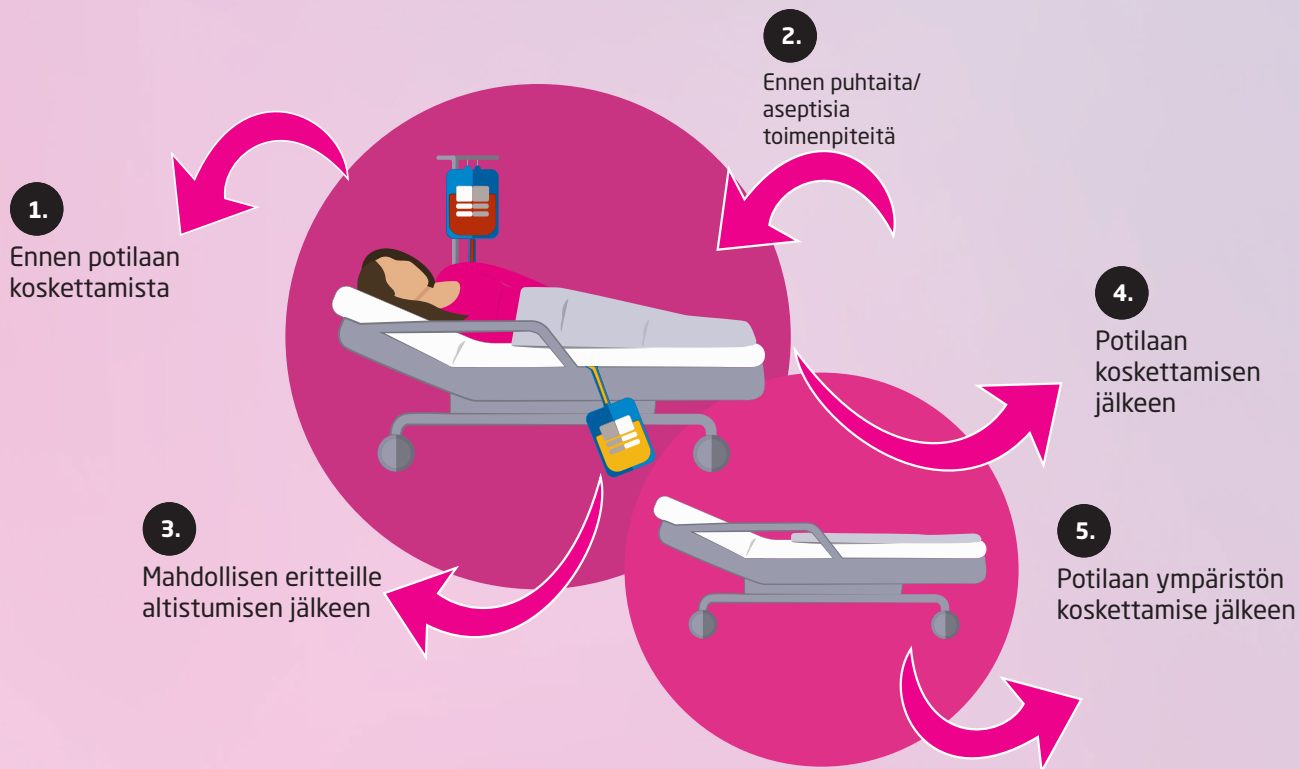
worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

EHKÄISE SEPSIS- MUISTA KÄSIHYGIENIA! DESINFIOI KÄDET

Tietoisku 8/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

KÄSIENPESUN 12 VAIHETTA

Tietoisku 9/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

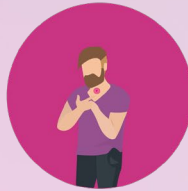
KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

OIREITA SEPSIKSEN JÄLKEEN

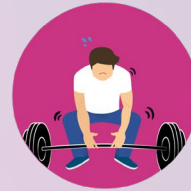
Sepsis ei ole ohi sairaalahoidon päättyessä

Alakuloisuus

Nielemisvaikeudet

Lihasjeikkous

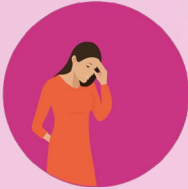
Ajattelun vaikeudet

Univaikeudet

Muistin ongelmat

Keskittymisvaikeudet

Uupumus

Ahdistuneisuus

Tietoisku 10/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

4. helmikuuta on maailman syöpäpäivä

HEIKENTYNEEN IMMUUNIJÄRJESTELMÄN TAKIA AIHEUTUVIEN INFUKTIOIDEN JA SEPSIKSEN TORJUNTA ON OSA SYÖVÄN VASTAISTA KAMPPAILUA.

SEPSIS ON KYMMENEN KERTAA YLEISEMPI SYÖPÄPOTILAILLA KUIN EI-SYÖPÄPOTILAILLA.

SYÖPÄPOTILAAT KUOLEVAT SEPSIKSEEN 43 % TODENNÄKÖISEMMIN KUIN EI-SYÖPÄPOTILAAT.

TUNNISTA SEPSIKSEN MERKIT!

Tietoisku 11/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

24. maaliskuuta on maailman tuberkuloosipäivä

VAIKKA TUBERKULOOSI JO ITSESSÄÄN VOI JOHTAA SEPSIKSEEN,
USEAMMIN SE HEIKENTÄÄ IMMUUNIJÄRJESTELMÄÄ,
JOLLOIN POTILAS ON ALTTIIMPI INFEKTIOILLE,
MIKÄ PUOLESTAAN VOI JOHTAA SEPSIKSEEN.

TUNNISTA SEPSIKSEN MERKIT!

Tietoisku 12/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

7. huhtikuuta on maailman terveyspäivä

SEPSIS VAIKUTTAÄ 47-50 MILJOONAN IHMISEN ELÄMÄÄN
VUOSITTAIN JA SEN SEURAUKSENA MENEHTYY
11 MILJOONAA IHMISTÄ.

SEPSIKSELLÄ ON YHTEYS 20%:IIN KAIKISTA
MAAILMAN KUOLEMISTA.

SEPSIS ON SIIS MAAILMANLAAJUINEN
TERVEYSKRIISI.

Tietoisku13/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

Huhtikuun viimeinen viikko on maailman rokotusviikko

ROKOTUKSET EHKÄISEVÄT SEPSIKSEEN JOHTAVIA INFEKTIOITA
ESTÄEN MILJOONIA SEPSIKSIÄ KOSKAAN ILMAANTUMASTA.

Tietoisku 14/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

25 huhtikuuta on maailman malariapäivä

WHO RAPORTOI VUONNA 2018
228 MILJOONAA MALARIATAPAUSTA MAAILMASSA

TIESITKÖ, ETTÄ MALARIA JOHTAA USEIN SEPSIKSEEN?

Tietoisku 15/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

31. toukokuuta on maailman tupakaton päivä

TUPAKOINTI ON SEPSIKSEN RISKITEKIJÄ, JOKA LISÄÄ TODENNÄKÖISYYTTÄ SAIRASTUA HENGITYSTIEINFEKTIOIHIN, JOTKA USEIN JOHTAVAT SEPSIKSEEN.

Tietoisku 16/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

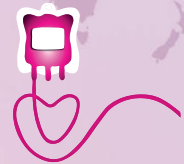

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

14 kesäkuuta on maailman verenluovutuspäivä

TIESITKÖ, ETTÄ MONET SEPSISPOTILAAT TARVITSEVAT HOITON-
SA AIKANA VERITUOTTEITA?

TURVALLISET VERITUOTTEET OVAT TÄRKEÄ ASKEL SEPSIKSEN
EHKÄISEMISESSÄ.

Tietoisku 17/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

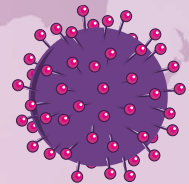
September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

28. heinäkuuta on maailman hepatiittipäivä

VAIKKA VIRUSHEPATIITIT (=MAKSATULEHDUKSET) HARVOIN AIHEUTTAVAT SEPSISTÄ SUORAAN, NE VAIKUTTAVAT IMMUUNIJÄRJESTELMÄÄ HEIKENTÄVÄSTI JA SAATTAVAT SITEN ALTISTAA SEPSIKSELLE.

Tietoisku 18/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

13 syyskuuta on maailman sepsispäivä

SEPSIS ON MONEN INFEKTIOSAIRAUDEN KUOLEMAAN JOHTAVA LOPPUVAIHE. VAIKKA SEPSIS ON LÄÄKETIETEELLINEN HÄTÄTILANNE, JOKA ON YHTEYDESSÄ MONIIN MUIHIN SAIRAUKSIIN, SEPSIS EI VIELÄKÄÄN SAA ANSAITSEMAANSA HUOMIOTA.

TIETO SÄÄSTÄÄ IHMISHENKIÄ.
LUE LISÄÄ SEPSIKSESTÄ
WORLDSEPSISDAY.ORG

Tietoisku 19/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

5. lokakuuta on maailman meningiittipäivä

MENINGIITTI ELI AIVOKALVONTULEHDUS KOSKETTA
2.8 MILJOONAA IHMISTÄ MAAILMASSA VUOSITTAIN.

TIESITKÖ, ETTÄ AIVOKALVONTULEHDUS VOI USEIN
JOHTAA SEPSIKSEEN?

Tietoisku 20/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day

KANSAINVÄLISEN SEPSISPÄIVÄN TIETOISKU

1 joulukuuta on maailman AIDS-päivä

HENKILÖT, JOILLA ON HIV/AIDS VOIVAT OLLA ALTTIIMPIA
INFEKTIOILLE HEIKENTYNEEN IMMUUNIJÄRJESTELMÄNSÄ TAKIA.

Tietoisku 21/21

Global
Sepsis
Alliance

worldsepsisday.org
globalsepsisalliance.org

September | World
13 | Sepsis
2024 | Day